

ugy, hogy a múlt évben feleségem és én, új ruhát sem csináltatunk.

A bíróság nem ad helyt a kényszerjegyzéségi kérelemnek.

Ezután dr. Fekete László, Andor jogi képviselője intézett kérdést az adóshoz.

— Igaz-e, hogy a vagyonfelügyelő egyszer sem ment ki Váradhelyre, hogy személyesen megvizsgálja a színház ügymenetét.

Kulir bíró: A választ e kérdésre nem engedem meg.

Dr. Fekete: Itt a tárgyaláson kifogást emelek a vagyonfelügyelő ellen, mert abban, hogy Andor nem készítette el a vagyoni mérleget, a vagyonfelügyelő hibás. Nem figyelmeztette rá az adóst.

Kulir bíró: Figyelmeztetem, hogy a vagyonfelügyelő jelentését csak írásban kritizálhatja és ha nem tartja magát intézkedésemhez, megvonom a szót.

Dr. Fekete: Tisztelettel tudomásul veszem a figyelmeztetést. Felem nevében 15 napi haladékot kérek, mert a rendelkezésre álló idő oly kevés volt, hogy felem nem tudott eleget lenni a rendelkezéseknek. Különben is a magyar bírói gyakorlatban példátlanul áll, hogy ilyen nagyfontosságú kényszerjegyzéségi ügyet egy hónap alatt befejezzék...

— Kulir bíró: Ügyvéd urtól megvonom a szót, mert a bírói eljárást kritizálta. Tessék leülni...

Kersch Ferenc a hitelezők egyik csoportja

nevében ellenzi az elhalasztást. Az eljárás befejezését és az iratok áttételét kéri a csődbírósághoz.

Dr. Pálffy Zoltán a halasztás megadása mellett nyilatkozott, mert a hitelezők érdekeit csak így látja biztosítottak.

Dr. Burger Béla felei nevében a halasztás ellen szólalt fel. A megjelent hitelezők pedig, színészek, műszaki személyzet és zenekari tagok, a bíró kérdésére kórusban válaszoltak:

— Nem adunk halasztást!

A végzés.

A jegyzőkönyvek aláírása után Kulir Rexső néma csendben hirdette ki a bíróság végzését.

— A kényszerjegyzéségi kérelemnek a törvényszék nem ad helyt és az eljárást megszünteti.

A végzés indoklása megállapítja, hogy Andornak szabad vagyona nincs s így hitelezőit nem tudja kielégíteni. Meg kellett már csak azért is szüntetni az eljárást, mert az adós nem tett eleget a kényszerjegyzéségi eljárás rendelkezésének és nem helyezte letétbe az eljárás költségeit. A vagyonfelügyelő jelentéséből kitétnik, hogy a vagyonfelügyelő többször felhívta Andor Zsigmondot a vagyoni mérleg elkészítésére, aminek hiányában a bíróság a vagyoni státusz felől teljesen tájékozatlan s így az eljárást meg kellett szüntetni.

A kihirdetett végzés ellen Andor Zsigmond felülfolyamodást jelentett be az ítéletlábiához és ezzel az izgatott hangulatu tárgyalás véget ért.

Díszórái, vagy világító és zenélő órái lesznek a fogadalmi templomnak.

A közönségnek egyik legsúlyosabb kifogása a fogadalmi templom ellen az, hogy az órák helye tulajdonképpen került. „Akár ne is lenne óra rajta — mondogatják az emberek —, hiszen így még a szomszéd uccából se lehet majd leolvasni róla az időt”. A templomépítők azonban elhárítják és lemosolyogják ezt a kifogást és azaz érvelnek, hogy az óra a fogadalmi templom tulajdonképpen csak dísz lesz, mert messze látszó órája ugyanis van a városnak a városháza tornyán. A városháza órái még éjszaka is mutatják az időt, mert világított számlapjuk van. „Elég hiba — mondja a publikum —, hogy a fogadalmi templom óráját nem látják el világító szerkezettel”.

Ettől a vitától függetlenül óra mégis csak kerül a fogadalmi templomra, még pedig nyolc darab, mindegyik toronyra négy-négy. A mérnöki hivatal már tárgyal is az órákkal, illetve érdeklődik az

árak iránt. Egy budapesti órásmester ajánlatát már be is mutatta. Ajánlata szerint az óra ötvennégy millió koronába kerül, ha azonban a város automatikusan működő felhúzó szerkezettel kívánja, akkor tizenhatszáz millió koronával drágább. A budapesti mester azt is közli a várossal, hogy az órát elmés világító szerkezettel is ki lehetné egészíteni. A torony gombjain elhelyezett lámpák a negyedeket felvilágosítják, a félórát piros, a háromnegyedeket zöld, az egészet narancssárga fényrel jeleznék. Ajánl ezenkívül komplikált harangjátékokat is a fogadalmi templom számára, olyanokat, amelyek akár rövid operáriákat is eljátszhatnak, azonban ennek az árát nem közli. A város hatósága valószínűleg több órától kér ajánlatot és csak azután bizza meg azokat az órák leszállításával és felszerelésével.

A szegedi gyapjufonóda, a haldokló takácsipar és a munkanélküliség.

A Délmagyarország egyik legutóbbi számában igen érdekes és igen szomorú tudósítás számolt be az agonizáló szegedi takácsipar helyzetéről. Míg egy vízcsőpben a napnak egész speculuma, úgy tükröztek a Kun Sándor kis szövedéjében az egész magyar kézműiparosság vigasztalan vergődését tell helyzete. Engedje meg kedves Szerkesztő ur, hogy ehhez a kérdéshez néhány szóval hozzácsóljak.

Elsősorban is meg kell állapítanom, hogy Szegeden nemcsak Kun Sándor az egyedüli, aki kézi szövéssel iparszerűen foglalkozik. Vannak itt többen, érdemes takácsok, régi „céhbellek”, akik „von Pickauf” mesterei ennek a szakmának és keserveken küzködnek a napi kenyérért a szövedék mellett. Nem célom őket most abból a tiszteletreméltó homályból kiemelni, melyben napesti munkában görnyedve ragaszkodnak ahhoz a mesterséghez, mely valamikor a világ legelőbb kézműiparának számított. Hogy egy kis történelmi reflexióval is szolgáljak: Gent városa V. Károly idejében például, nem kevesebb mint 40.000 szövedő, fonó, festő, harisnyakészítő stb. foglalkoztatott a textiliparban és azok a híres posztók, bársonyok, brokátok, melyek a Napkirály és más európai uralkodók udvarában a takácsművészet remekait reprezentálták, jórészt mind a genti takácsok kezei közül kerültek ki. Ilyenképpen Gent városa Európa textilipari centruma volt a XIV. században, ahol Henry Fife, az angol gazdaságtörténelmi író szerint különböző országok nem kevesebb mint 20 küldetést tartottak fenn, a polgári jólét, pompázó gazdaság szinte hihetetlenül megnövekedett, a népesség szaporulata pedig évről évre

nagyobb arányokat öltött. Gent tehát akkor Európa egyik legnagyobb városa volt és talán nem minden alap nélkül dicsekedett el V. Károly a francia Szép Fülöp előtt, hogy egész Páris elér az ő keztyűjében, — dans son gant (Ghent)... Természetesen ez a viruló jólét, a gazdaságadta önértzet a genti céhbellek minden gesztusán megélt.

Noshát ennek az iparnak régi nemes tradíciójával a mechanikai szövedék felhalálásával, kétségkívül el kellett tűnnie a föld színéről, éppugy, mint ahogy eltűnt a motolla is, amint az angol Arkwright a mechanikai fonást találta fel. Azonban téves azt hinni, hogy a kézi szövedék ezzel végképpen halálra lett volna ítélve. És legkevésbé volna ok a siránkozásra ott, ahol egy gyapjatermelő vidék anyagát lehetne feldolgozni oly zsánerű szövelekké, aminteket például sem azelőtt, sem ma nem lehet úgy és abban a minőségben gyárilag előállítani, mint a kézi szövedéseken. Ez a szövedésáner a híres skót „homespu”, mely tartósságával és mintázásával az egész világon ismerette vált.

Nagyon szegényes perspektíva tehát az, hogy a szegedi takácsiparnak csak rongyszőnyegszövéssel kellene beérnie, mely fellevésnek egyetlen magyarázata csupán abban rejlik, hogy iparfejlesztő politikánkban a közöny a hozzá nem értéssel versenyez, minél fogva természetesen a szegedi takácsok is nélkülözik azokat az eszközöket és nyersanyagot, miket egy céltudatos, kézműipart előmozdító vagy pártoló szerv jászva tudna rendelkezésükre bocsátani.

A Délmagyarország ujévi számában felhívtam a szegedi közvélemény figyelmét arra, hogy mit jelentene Szeged városának a textiliparnak szélesebb

rétegekben való meghonosítása. Lehet, hogy az adott viszonyok között akkor a felvetett írv a gazdasági defláció hangulatában a pusztában elhangzott szó volt. Azonban itt most másról van szó. Ha az akkor felvázolt keretek egy iparváros megteremtésére ezidőszent nem is állíthatók ki, de mindenesetre vannak bizonyos lehetőségek, melyeknek finánciális keresztülvihetősége kétségen felül áll. Mutasson Szeged városa példát arra nézve, hogyan lehet igazán produktív befektetéssel állandó munkalehetőséget teremteni: csinálja meg a saját gyapjufonódáját és a saját appreturáját, az egyikkel a kézi szövedőket juttat állandóan nyersanyagot, a másikkal pedig a kézi szövedéseken elkészített szövetet teszi eladóképesse. Mert ma az a helyzet, hogy Szegednek ma egyetlen gyapjufonója sincsen, mely a szövedőket ki tudná szolgáltatni és azok külföldről kénytelenek fonalat hozatni akkor, amikor a legjobb gyapjuminőségek a legjobban itt szerezhetők be és a legolcsóbban itt lennének feldolgozhatók. Egy ily fonódának a létesítése új vérkeringést hozhatna a letargiában tepsedő szegedi szövedőiparba. Ami pedig az appreturát (kikészítési eljárás) illeti, tudni kell, hogy az a szövet, mely a szövedésekről lekerül (Loden), még finomítási, kikészítési munkálatoknak kell, hogy alávetessék, ezt a munkát Budapesten az ország ma egyetlen appreturaintézete végzi, mely azonban konkurrencián kívül lévén, meglehetősen megdrágítja a kész szövet árát.

Végeredményben tehát ilyen alapon megvalósítható lenne az a rendszer, melynek segítségével az ugynevezett „cottage made homespun” (háziilag készített szövetek) kényeret, munkát adnának a szegedi kézi szövedőknek, sőt ezen rendszernek lényegéből következik, hogy a kézi szövedésből lukratív foglalkozás lévén, azt számos B listás és foglalkozás nélküli megtanulhatja, miáltal igen számos ember juthatna megélhetéshez. Hogy egy ilyen, a város által kezdeményezett üzem a helyi jelentőség kerekén túlne, az kétségtelen azért, mert a fonalszükségletet egy ily üzem nemcsak a szegedi, hanem a vidéki takácsok körében is ki tudná elégíteni és így meglehetősen kiterjedt fogyasztópiacot találhatna. Itt tehát nem egy a jólékonysággal kacérkodó altruisztikus üzemről, hanem egy rentabilis vállalkozásról van szó, amely szolid kereskedelmi alapon bázisa lehetne a szegedi szövedőiparnak. A szükséges gépeket bármely külföldi gyár 3-5 éves törlesztésre szállítja, úgy, hogy a fizetési határidő leteltével számolni lehet azzal, hogy az üzem gépberendezése jórészt már amortizálódott is.

Adva van tehát a lehetősége annak, hogy Szeged városa oly gazdaságpolitikai kezdeményezést mutasson az országnak, mely a jelenlegi stagnáló magánvállalkozás helyébe maga ragadja meg céltudatosan a megfelelő eszközöket a munkalehetőségek megteremtésére. Egyben pedig hatalmas propagandát jelentene ez a gesztus a külföld felé, megmutatva azt, hogy Szeged a textilipar továbbfejlesztése, általában pedig a város iparosítása terén az eddigi municipális felfogás előítéletével szakítva, a textiliparnak még más, nálunk eddig meg nem honosított ágai iránt is a legmelegebb érdeklődést tanúsítaná.

Huszár Arnold.

NAGY ATTRAKCIÓK HETE A MOZGÓKBAN!!!

VII. 30., 31. VIII. 1.

Csak felnőtteknek!

CONRAD VEIDT világfilmje

A tífkok éjszakája és

Ramon Novarro

a férfiszépség legszebb filmje

Oceánok faunja

egyszerre egy műsorban.

Belvárosiban

Urasági fajburgonya rózsza és Ella (fehér) fajtisza minőségű, piaci árán olcsóbban kapható. Viszonteladónak árendamennyel. Sertéshizlalóknak ugyanolyan árral, szintén olcsó áron, ingyen hazaszállítva kapható

Kovács Jenőnél, Páspók uca 11. sz. Telefon 15-70, 109